

Aniversarea D-lui Dimitrie A. Sturdza. Omagiile Academiei Române.

Martii, la 11 ore dimineața, membrii delegației Academiei române, compusă din d-nii P. S. Aurelian, I. Kalinderu, Iacob Negruzzi și A. Saligny, au mers acasă la d-l D. A. Sturdza și i-au prezentat o adresă a acelei înalte instituții, cu următoarea dedicație și de următorul cuprins:

Academia Română

Domnului Dimitrie A. Sturdza.

25 Februarie 1903.

Scumpe și respectate Coleg,

Implinești astăzi șaptezeci de ani ai vieții și Cel Atotputernic te-a ajutat să ajungi la această vîrstă în deplină sănătate. Anii întregi Domniet Tale vieți au fost consacrați muncii neobosite de fie-care zi și de fie-care oră pentru binele patriei, pentru înălțarea neamului. De aceea, în ziua de astăzi, te sărbătorește țara întreagă.

Știința, studiile istorice mai virtos, au alcătuit din primii ani ai tinereții îndeletnicirea cea mai statornică și mai iubită, pe care ai cultivat-o pe lângă activitatea Domniet Tale politică.

Aceste studii te-au adus acum 32 ani în sinul Academiei, al cărei Secretar general ești de 20 de ani, totdeauna ai fost și ești, în sinul acestor instituții, cel mai activ, cel mai zelos pentru creșterea și îmbogățirea ei morală și materială.

Colecțiunile pentru studiul istoriei și al limbii române, de cărți, manuscrise, documente, monete, se datorează în cea mai mare parte darurilor bogate și stăruințelor Domniet Tale; publicațiunile mari istorice au fost făcute prin îngrijirea și munca Domniet Tale.

Vieța Domniet Tale, de 32 de ani încoace, este atât de strâns legată de activitatea Academiei Române, încât una fără alta nu se poate înțelege.

Din această cauză noi, colegii Domniet Tale, ne unim călduros spre sărbătorirea zilei de astăzi, făcându-ți din toată inima urări, ca să trăiești încă mulți ani cu sănătate și cu putere pentru a-ți continua activitatea întru binele patriei și luminarea neamului.

Găsim fericit acest prilej pentru a-ți reaminti, în ordinea săvîrșirii lor, principalele fapte și lucrări ale Domniet Tale din domeniul științei și al misiunii Academiei, dela 1850 până astăzi.

Primește, scumpe și respectate Coleg, această manifestare de prea înaltă stimă și adâncă iubire, pe care din toată inima și-o aduc colegii Domniet Tale din Academia Română.

25 Februarie 1903.

Adresa este urmată de semnăturile autografe ale membrilor Academiei și coprinde apoi, sub titlul: „Fapte și lucrări, 1850—1903”, acea reamintire a principalelor fapte și lucrări ale dlui D. Sturdza, despre cari se vorbește în adresă.

Adresa se prezintă în formă de document, format special în 4° pe hârtie japoneză îmbrăcată în pergament antic; paginile ei sunt traversate de un șnur de mătase tricolor, de care atârna o cutie de argint conținând sigiliul Academiei în ceară.

Cutia poartă pe capac monograma D A S, umbrată de o ramură de laur, iar pe versul ei monograma A R.

* * *

Profesorii universitari de istorie și scriitorii N. Iorga, I. Bogdan, I. Bianu, D. Onciu, I. Tanovicianu, dr. Aug. Bunea, Eug. Barvinski, Il. Chendi, Nerva Hodoș, O. Lugoșeanu, Al. Lepădatu, G. Munteanu-Murgoel, G. Po-

povici, V. Pirvan și I. Sîrbu au prezentat D-lui D. Sturdza, prin d-nii I. Bogdan și D. Onciu, un prea frumos volum de 448 pagini, imprimat pe hârtie japoneză groasă, cu copertă în pergament antic în trei culori, acoperită cu ornamentațiuni din secolul XVI și purtând ca titlu:

Prinos

lui D. A. Sturdza,

la împlinirea celor șaptezeci de ani.

Iar ca dedicație:

Lui Dimitrie A. Sturdza.

ca acela care, el însuși autor de lucrări prețuite pe terenul istoric, întemeietor al numismaticii române, a sprijinit necurmat tipărirea izvoarelor externe ale istoriei românești, făcând din colecția Hurmuzaki una din grijile de capetenie;

a dat o basă bogată și sigură cercetărilor asupra epocii de regenerare a poporului român

în „Acte și Documente relative la Renașterea României”.

și mai presus de toate

îmbogățind Academia Română cu neprețuite izvoare,

cuprinzând viața din viața neamului nostru,

aducând, împreună cu prinosul său, prinosul prietenilor de veșnică amintire,

a pus temelii nesguduite Academiei Române,

menită

să întrupeze unirea sufletească a poporului român

adunând întru iubirea curată a științei pe alesul neamului,

ca prinos la împlinirea a șaptezeci ani de lucru.

Alcătuitorii

acestul dar de recunoștință științifică.

* * *

Consiliul de administrație al Creditului Funciar Rural a prezentat de asemenea d-lui Sturdza o adresă de felicitare pe pergament antic frumos ornamentată și închisă într-o mapă de piele rusească, de culoare vișinie purtând în colțuri monograma D A S în argint aurit.

A. S. R. Principele Ferdinand a binevoit a face Martii înainte de amiază, vizită d-lui președinte al consiliului D. Sturdza.

În aceeași zi d. Dim. Sturdza, președintele consiliului de ministri, a primit la ministerul de interne, în sala consiliului de ministri, membrii numeroaselor delegațiuni din județe venite a-i prezenta felicitări.

La orele 11 și jum., o delegație militară, compusă din toți generalii garnizoanei București, împreună cu șefii de corpuri coloneli, prezenți în capitală, au prezentat d-lui Sturdza, prin graiul d-lui general Arion, decanul generalilor urările lor, rugându-l a avea în totdeauna încredere în devotamentul armatei și admirațiunea corpului ofițeresc pentru viața pildă de muncă fără preget ce desvoaltă pentru binele și progresul armatei.

Dl Sturdza, viu mișcat de acest demers, le-a mulțumit călduros, asigurându-i că găsește în această manifestare un indemn de a continua munca sa înainte.

Între cei cari prin adrese au felicitat pe dl D. A. Sturdza sunt și micul principe Carol și principesa Elisabeta, sora sa mai mare, cari au trimis sfetnicului unchiului lor o prea dragută și caldă felicitare. În toată România această manifestație a scumpulor copii a făcut o excelentă impresie.

Presa despre dl Sturdza.

Ziarul „Vaterland” vorbind de serbarea jubileului aniversării de 70 ani

de viață a d-lui D. Sturdza, președintele consiliului de ministri din România, relevă marile dificultăți prin cari națiunea română și-a cucerit independența. Aceste dificultăți au găsit totdeauna pe dl D. Sturdza la înalțimea situației.

Ziarul vienez aduce elogii întinselor cunoștințe ale primului-ministru român, judecății sale patrunzătoare, talentului său de eminent bărbat politic și om de stat, precum și acelui sentiment al datoriei, care-l caracteriză.

Ziarul „Die Zeit”, cu aceeași ocaziune spune că dl D. Sturdza este partisanul hotărât al tendințelor pacifice din Europa.

România, adaugă sus numitul ziar sărbătorește în marele său bărbat de Stat și cugetător, pe unul din cei mai eminenti bărbați politici ai țării.

Vásárhelyi László.

Omul care răspunde la acest nume ce-l dăm drept titlu șirurilor următoare, să se știe că este dușmanul cel mai neîmpăcat al Românilor din Arad și jur. Nu cunoaștem incarnațiune mai șovinistă aici în Arad decât pe omul acesta. Îl găsim în tot locul mâna, unde să lovește în interesele de viață ale Românilor din acest ținut.

De aceea credem că avem datorința a-l arăta în toată goliiciunea, ca Românil să-l cunoască, ca să se poate feri de el, ca să se știe ca unde îl vor vedea pe acest om acolo va fi vorba de lovire în interesul românesc și să nu se mai întempele rușinea că cel mai mare dușman al Românilor, să se aleagă deputat în Dieta tocmai cu voturile Românilor cum s'a ales omul acesta cu voturile Românilor din cercul Pecica.

Ca să adevărim zisele noastre de astă-dată vom vorbi numai despre un singur cas în care și-a arătat domnul acesta arama pe față.

Se știe că este aici în Arad o societate economică cu numele „Aradvármegyei gazdasági egyesület” a cărei scop mărturisit este a sprigini pe economi de pe teritoriul comit. Aradului, de fapt este a scoate și deposeda unde se poate pe Români din moșiile strămoșești și a promova maghiarizarea, tendință pe care au îmbrăcat-o sub numirea de ajutorare a poporului, ca astfel să poată pătrunde mai ușor la dînsul ca să-l otrăvească.

Societatea aceasta să lățește acum tot mai mult prin comunele românești cu scopul, ca să ademenească pe țărani români să se facă membri ai societății și să intre sub steagul domnului Vásárhelyi.

Români! Feriți-vă și de acest domn și de această societate căci nu ajutorarea voastră ci stricarea și pierzarea voastră o urmărește.

Căci eată ce a zis domnul acesta Vásárhelyi în ședința comitetului acestei societăți ținută la 27 Ianuarie anul acesta.

Ministrul de agricultură a avut de gând să parceleze pădurea Pecichei care este proprietatea statului — în parcele mici de 1—2 jughere ca astfel să se vină în ajutorul poporațiunii lipsită de pământ.

Planul acesta laudabil al ministrului a fost trimis la societatea aceasta economică ca să-și dea părerea asupra lui.

Și s'a găsit doi oameni unul coadă la topar faimosul renegat Boksán Szévé, fiu de protopop român pus la cale de stăpânul său Vásárhelyi care este frate de cruce al fișpanului Urbán, — și dl Vásárhelyi, cari s'au ridicat încontra planului ministrului, zicând

că nu este bine că statul să dea pădurile din mâinile sale în parcele așa de mici, „căci astfel ușor poate ajunge în mâinile naționalităților”, a Românilor adevărați ca alte naționalități nu sunt în Pecica, Ungurii sunt așa zisa „națiune”.

Vedeți deci de ce vederi este condus dl Vásárhelyi care s'a pus în fruntea societății de ajutorare a economilor din comitatul Aradului: și frică ca nu cumva Românii să ajungă la pământ.

Țineți minte deci aceste cuvinte și întoarceți-și spatele domnului acestuia și societății sale când vine prin satele voastre ca avînd ajutorul vostru să vă sape mai ușor mormântul.

Din Caransebeș.

— 23 Februarie v. 1903.

În toate părțile locuite de Români carnavalul din anul acesta a produs mai mult ori mai puțin lucruri mai deosebite ca altă dată, dar nici una ca în centrul episcopiei ortodoxe a Caransebeșului.

Cine dinre Români nu cunoaște acest oraș? Sau de vrednicul și de toți stimatul, iubitul Episcop Nicolae Popoa ale cărui merite literare le apreciază toată suflarea românească, a cărui nobleț și bunătate a inimii inspiră tuturor adancă reverență, cine n'a auzit?

Ce s'a întâmplat așa extraordinar în Caransebeș?

E vorba de Dr. Petru Barbu, preot distins cu brlu roșu, profesor distins în Institutul teologic și pedagogic din Caransebeș, autor al unor scrieri didactice de religioane.

Acest domn a primit onorifică însărcinare dela comitetul fondului de teatru român să aranjeze și d-sa o reprezentație teatrală în Caransebeș.

N'avem a zice nimic la aceasta, d-sa în vapoarea zelului a făcut mai mult decât se poate permite unui preot prof de teologie.

Pe lângă demonstrare intuitivă a cului „Romana”, cât a durat carnevalet crezut că și poate permite săbătorească legile bisericii noastre, căci d-sa deor propune la institutul teologic Dreptul canonic, și va ști mai bine de ce se poate dispensa un creștin.

Așa în Dumineca lăsatului de brânză când s'a dat reprezentația teatrală, teologilor le-a dat oprit a merge acasă la miezul nopții și au trebuit să stea acolo până la 3 ore dimineața, când s'a depărțat și d-sa dela petrecere. Motivul acestei măsurii din partea d-sale a fost fără îndoială convingerea că elevii, stînd până dimineața la 3 ore mai lesne pot face mătânil la 6 ore dimineața și că sunt mai trezi, mai cu dispoziție de post decât dacă rămân numai până la miezul nopții (?).

Dar atîta d-sale nu ia fost destul.

Luni în ziua întâia a postului, d-sa a crezut că nu e bine să se arate că e ruginit că ține paș cu spiritul veacului, e om modern. În aceea zi sara, d-sa cu alți domni, între cari și dl director al pedagogiei Patrie, Dragălina și prefectul interstatalului pedagogic Buzera, s'a pare că mulțumiri cu rezultatul sării precedente, au crezut că e bine să și ia rămas bun ca pretini dela carnevalul care murise. S'a incins deci în hotelul Lichtnecker, o petrecere cu joc, care a ținut până la 2 ore după miezul nopții.

Permită-ne acum Prea Sfinția Sa dl Episcop Nicolae Popoa o modestă întrebare: are cunoștință despre aceste petrecute ori nu? Dacă nu, atunci ne cuprinde mare mirare, căci sfetnicul ce-l are, alte lucruri de mai puțină importanță (ori poate și asta cade tot în categoria acelor) îndată le raportează. Dacă însă are cunoștință, ce măsură este aplicat să ia față de un director la pedagogie confesională, și față de un profesor, care e și preot, cari amândoi cu atîta cetezanță desconsideră obiceiurile bisericii noastre, și dau astfel de pilde elevilor, care numai bane nu sunt? Biserica a păstrat totdeauna limba și națiunea noastră, acum vin bărbați puși în serviciul ei să strice ceea-ce am moștenit din părinți. Nu cumva crede dl profesor Dr. P. Barbu că cele tipărite în cărțile d-sale despre post au valoare numai pentru alții, iar nu și pentru d-sa?

Ar fi bine dacă dl Dr. Barbu și-ar căuta mai mult de slujba și ar ținea samă de „Mai mult credem ochilor decât urechilor”.

RUGĂM

pe toți abonenții restanțieri să binevoiască a plăti ce ne datorează. Altfel, cu părere de rău, dar vom fi siliți să le suspendăm trianțierea ziarului nostru.

Adm. „Tribunei Poporului“.

NOUTĂȚI.

ARAD, 13 Martie n. 1903.

Procedura penală militară. Ministrul armatei comune este aproape gata cu noul proiect de procedură penală militară. Proiectul va fi comunicat ambelor ministere de justiție și acestea îl vor supune apoi guvernelor.

In audiență. In decursul zilei de ieri M. Sa Monarchul a primit in audiență la Buda pe I. P. S. Sa Mitropolitul Meșianu și pe P. S. Sa Episcopul Popea.

Știri personale. Pe mâine este așteptat să sosească la reședința nou alesul episcop al Aradului Ioan I. Papp.

După cum se scrie din Budapesta, îndată ce a fost confirmat de Sinodul Episcopilor și recomandat spre înaltă întărire, C. Sa protosincelul I. I. Papp a fost ridicat și la rangul de arhimandrit.

Despre alegeri. Apropiindu-se alegerile sinodale, e firesc ca să se facă tot felul de combinațiuni. Astfel, avem în cerul Butenilor unii ar combinate așa fel, ca lupta să fie de dreptă împotriva bravului pretor George Popa. Nici nu trebuie poate să spunem, că amicii adevărați ai bisericii și toți cei știu să prețuiască pe bărbatul de caracter, vor lucra pentru reușita dlui Dr. George Popa, care și în trecut cu atâta demnitate a reprezentat acest cerc.

Afacerea de onoare Zichy-Vész. Deputatul Vész (Weisz) a publicat în săptămâna trecută un articol, în care invinește pe deputatul conte Eugen Zichy, că el încă a luat parte la aranjarea demonstrațiilor de Dumneacă din Budapesta contra dinastiei și contra proiectului de lege militar. Zichy a atacat Lunii în dietă aspru pe Vész pentru acest articol, declarând între altele de minciuni toate aserțiunile din articolul lui Vész și spunând că înșine de colegialitatea de deputat cu Vész. Acesta simțindu-se ofensat l-a provocat pe contele Zichy la duel. Secundanții au hotărât duel cu pistoale. Duelul a avut loc Miercuri dimineața. Zichy n'a pușcat de loc, Vész a pușcat în aer. S'au despărțit neimpăcați.

Publicațiunile Academiei române. Au apărut acum publicațiunile de mai jos în următoarele librării: Socec et Comp., București. — Otto Harassowitz, Leipzig, Gerold et Comp., Viena (Stefanplatz). 1. Dr. V. Babș, Observațiuni asupra puterii apărătoare și servative a sângelui, cu 1 stampă în color. Bani 50.

„Ilustrațiunea Română“, numărul 4 are atât gravuri foarte bine reușite (între altele doamna Aristizza Romanescu, în mai multe roluri ce a jucat la Teatrul Național) cât și un cuprins variat și instructiv. Prețul unui număr singuratic este 1 leu. Se poate abona la Atelierul grafic I. V. Socec în București.

105 milioane pe fum. Direcția monopolului tutunurilor a terminat zilele acestea conspectul statistic despre tutunurile și țigările fumate în anul trecut. Din acel conspect rezultă, că în anul 1902 s'a fumat țigări și tutun în preț de 104.549,901

coroane, cu 917,476 coroane mai mult decât în anul 1901.

Nou medic cercual. Postul de medic cercual al Têrnovei devenit vacant prin abdicare a fost implinit provisor, denumind știșpanul în acest post pe Dr. Uray Miklós medic în Deșna.

Contesă decapitată. O depeșă din Veneția-Treviso anunță: Contesa Onigo a fost erii după amiază cu ocazia unei plimbări prin parcul propriu ei grădinar asasinată în așa chip încât i-a retezat aproape de tot capul. Contesa care era o femeie de 50 de ani a fost foarte sgârcită și crudă cu servitorimea.

Descoperire înfloritoare. Se anunță din Timișoara că pe ștercul stâng al riuului Boga, s'a găsit o mână de om. Poliția care presupune crimă la mijloc, a pornit cercetare.

Giron călugăr. Ziarul „Sächsische Arbeiter Ztg“ din Dresda publică la loc de frunte următoarea veste interesantă:

Am primit o interesantă scrisoare cu posta de azi din Ninove al Belgiei. Textul francez în traducerea verbală este următorul:

Ninove, 7 Martie 1903.

Onor. Red. dela „Sächs. Arbeiter Ztg.“ Dresda.

Domnule!

Vă scriez cu respect, că Andreiu Giron, la sfatul unchiului său, care este funcționar în Broxella, a intrat în claustrul Trappe din Ninove.

Primiți etc.

Nerevecoven, L. Janssen, president. secretar.

Orașul Ninove, ca e a comunicat vestea senșională ziarului amintit, zace în districtul flandriei de oest al Belgiei, în 1889 a avut 6700 locnitori. Dacă știrea aceasta corespunde adevărului atunci s'a pus capăt romanului al cărui autorii au fost moștenitoarea tronului saxon și profesorul Giron. Acest chevalier d'amour ca e mai deunăzi a răpit inima femeii unui moștenitor de tron ba chiar copiilor săi mici, se retrage dela șgomotul vesel al lumii, abziece de toate plăcerile ei și eleganta îmbrăcămintea franceză o schimbă cu rasa și camilafca călogărească.

Procesul Matildei Serao. Pe alaltăieri a fost deșfășurată pertractarea procesului intentat de poliștistul Fatti în contra vestitei scriitoare italiene Matilda Serao. Poliștistul a acuzat adecă pe scriitoare, că aceasta sub pretext că-i va exopera înaintarea, a înșelat dela dînsul 200 lire. Matilda Serao însă nu i-a putut exopera înaintarea, dar nici banii n'a voit să-i restituie poliștistului, care a făcut apoi arătare penală. Acestea sunt precedentele procesului. Pertractarea finală a fost pusă pe alaltăieri dar îndată l-a început s'a întemplat ceva, care a produs o neașteptată senșatie. Poliștistul Fatti, când tribunalul l'a provocat să-și întărească acuză, a declarat că este adevărat că a împrumutat-o pe Serao cu 200 lire dar în schimb n'a primit nici o promisiune din partea ei. La declarațiunea aceasta tribunalul a ordonat arestarea poliștistului Fatti, pornind în contra lui procedura de calumnie. Fatti rămâne în temniță până la pertractare.

Eroul obstrucției din America, John Morgan, care obstrucează singur, deja de o lună, se mai ține încă și crede să o poată ține până la sfârșit. Morgan e de 84 ani. Vorbirea lui până acum e de 200 coloane de ziar. Americanism!

Strada Dr. Rieger. Se scrie din Paris că o stradă din marele oraș va primi numele de „Rieger“. Francezii manifestă prin aceasta simpatia lor față de Cehi și respectul față de decedatul lor mare bărbat.

Toți știu, că sămânțele de napi de nătreț, ale lui Mauthner sămânțe împregnate dau roadele mai bogate, că sămânțele de verdețuri ale lui Mauthner produc zarzavaturile mai bune și că din sămânțele de flori ale lui Mauthner cresc florile cele mai frumoase. — Cu un cuvânt: Sămânțele lui Mauthner sunt cele mai bune, deșitul cel mai mare și prețurile nimitor de ieftine.

Tolstoi și principesa Luisa din Saxonia. Am anunțat și noi la timp, că Leo Tolstoi, marele filosof, a condamnat aspru într-o epistolă aventurile de dragoste ale principesei Luisa și fuga ei cu profesorul Giron. Acum lui Tolstoi îi pare rău, de ce a făcut, și retrage cele zise prin următoarea epistolă trimisă ziarului „Berliner Tageblatt“: Epistola aceea (în care condamnă purtarea Luisei. — Red.) am dictat-o fiicei mele din patul meu, unde zace bolnav, și am voit ca să o cetesc și eu, înainte de a o trimite. Epistola o trimisese deja a doua zi. Fiind în epistolă vorbe prea aspre și nefind eu mulțumit cu cuprinsul ei necreștinesc, am scris prietenului meu Morrison: „Îmi pare rău, că am scris epistola, în care mi-am spus părerea de pre purtarea principesei Luisa. Unui om, care trăiește după exemplul lui Christos, nu i-ar fi fost permis să aducă asupra principesei o judecată așa de aspră“. Încă în aceeași zi, zice mai departe Tolstoi, am scris unui prieten englez să publice în zăarele din Londra, că mi pare rău de epistola mea se-veră. Încă odată accentuiez, că eu ca om, care trăiește conform legilor lui Christos, n'am avut dreptul să arunc cu petri în nefericita femeie și-mi pare foarte rău, că a apărut în publicitate epistola mea strictă și contrară principiilor creștine.

Cruzimile din Congo. „Wiener Tagblatt“ descrie cruzimile ne mai susite care se comit în Congo (Africa), unde bărbatul, femeile și copiii sunt biciuiți până la moarte. Armata este compusă de sclavi cari sunt întrebuințați la incendieri, jafuri și masacre. Canibali fac restul.

Misionarul suedian Yoeblom povestește despre devastați oribile și despre multe omoruri comise în scop d'a se pedepsi negrii cari refuză d'a munci sau aduc prea puțin cauciu.

Unor așa negri li se taie și mâinile. Mâncătorii de oșment devoră cadavrele.

Dare de seamă și mulțumită publică. La petrecerea cu dans aranjată de femeile române de pe Murăș în Soborsin, au contribuit cu suprasolviri următorii, căror le aducem și pe aceasta cale deosebitele noastre mulțumiri, și anume: Grot Hinyadi Karoly cu 50 coroane. II. Sa Dr. Alexa du Mocsanyi, 20 cor., Roth Mór, 6 cor., Dr. Al. Marta, 5 cor., Damaschin Medrea, 5 cor., Nicodim Neagota, 5 cor., George Danu, 5 cor., Paraschiva Macsin, văduva de jude reg. 4 cor., G. Covacevics, notar 4 cor., Andrei Vațian, 4 cor., Ioan Beșeg, 4 cor., Sofia Popovici, 2 cor., Iosif Ognean, 2 cor., Nicolae Moldovan, 1 cor., Teofil Valean, 1 cor., Têran Alexandru, 1 cor., S. Pacurariu, 1 cor., I. Hadan, 1 cor., Bardi Kálmán, 1 cor., Protasiu Givulesc, 1 cor., Petru Vessa, 1 cor. În total s'a încasat 231 cor. Sa șpesat 206 cor. 26 fl., s'a constatat ca venit curat 24 cor., 74 fl. Aceasta sumă s'a administrat comitetului și epitropii parochiale ca fond pentru zugrăvirea sf. biserică din Govosdia. În numele comitetului aranjator: Romul Vațianu pentru comit. paroch din Govosdia, George Moldovan preș.

Se recomandă ca scriitor în cancelaria advocațională ori notarială un tiner care posedă în vorbă și în scris bine limba română și maghiară.

E de ajuns să încerci o singură dată **spiritul galic al lui Vêrtes**, ca să te convingi, că n'are nici o asemănare cu multele soiuri de spirit puse în vânzare, ci e un leac de casă ce întărește, răcorește și folosește aproape la toate bolile.

Adresă de recunoștință.

In nemărginită durere, cauzată nouă prin trecerea la cele vecinice a bunului și în vecl neuitatului nostru tată, respective frate Dr. Daniil P. Barciannu, nenumăratele acte de condolență și pietate, adresate de număroși prieteni și stimatori ai decedatului, balsam vindecător au fost pentru inimile noastre zdrobite. In neputință de a ne implini recunoștința și mulțumita către fie-care în particular, le adresăm tuturor pe această cale sincerele noastre mulțumiri. Dumnezeu, mângâietorul tuturor, răsplătească actele creștinescii cu înaltă îndurarea sa.

Sibiu, 9 Martie 1903.

Jalnica familie.

POSTA REDACȚIEI.

S. Cristea, Igris, Noi în afacere nu ne putem amesteca. Credem însă că vi s'a făcut de jă dreptate din partea Consistorului.

Nistor Crăciun, Valea Almajului. Afacerea aceasta trebuie să se pertracteze întâiu la consistor și nu în foaie.

Talpoș. Lăsați ca întâiu să se rotească asupra afacerii Consistorul, care după-ace se va fi convins că nu s'a făcut bine alegerea și banii biserică sunt în primejdie, de sigur va ști să iee măsură.

La scrisorile particulare adresate primului nostru redactor, răspunsul se va da în săptămâna viitoare, deoarece-cc dl Russu Șirianu lipsește din oraș.

Vasa Stanca, Sâmbătenii. Cum crești D Ta că se pot publica asemenea nemeritici?

Mihai Iacob, Șag. Fără voia vecinului nu poți face fereastră spre curtea lui. Așa-i legea.

Dionisius. Adresează-te la o școală de cadeți.

Ioan Faur, Crișcior. Primit. Se va publica.

PARTEA ECONOMICĂ.

Prețul spiritului din Arad, 13 Martie.

Spirit rafinat, vânzare mare	. 118.—
„ „ mică	. 120.—
„ brut vânzare mare	. 116.—
„ „ mică	. 119.—
100 chilogram borhot uscat	. 12.80.—13.—

Bursa de grâne din Budapesta

50 chlgr. grâu pe Aprilie	e. 7 64—7 66
„ „ sescară pe	. 6 76—6 77
„ „ porumb pe Mai	. 6 10—6 11
„ „ ovăș pe Aprilie	. 6 08—6 09

Bursa comerțului cu porci din Kobánya:

Raport dela 11 Martie.

Porci grași (ungari), per. peste 400 Kgr.	128—131 fl
„ „ până la 300	—
„ „ tineri până la 320	. 134—136
„ „ tineri	. 250 . 133—134
„ „ (sârbi) per. peste 260	. 134—136
„ „ până la 240	. 130—132

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barciannu.

Insertiuni și reclame.

INVITARE DE ABONAMENT.

„BUNUL ECONOM“

REVISTA PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORĂȘTIE (Szászváros).

Cea mai ieftină și totodată unica foaie românească în felul ei cu ilustrațiuni.

Costă:

pe anul întreg	. . . . . (2 fl.) 4 coroane
pe jumătate an	. . . . . (1 fl.) 2 „
Pentru România	. . . . . 15 lei pe an.

Ctul. CASSEI DE PĂSTRARE POSTALĂ Nr. 10025.

— Numeri de probă gratis și franco. —

Abonamente se plătesc înainte și se pot face cu prima zi a ori-cărei luni.

898 6—10

Administrația

„BUNULUI ECONOM“.

Ai să cumperi ieftin și să fii indestulit!

Să cumperi ghetete de ale lui Porter.

Favor de portret!

Se capătă:

Fabricat escelent!

Port ușor!

Lucru minunat!

Formă elegantă!

De dimineața până seara poți alege!

Telefon nrul 324.

Comandele prin postă se fac pe o corespondență de cinci fileri din prețul curent.

In prăvălia mare a lui Porter Vilmos Arad,

Szabadság-tér (piața libertății).

908 - 7

Asigurați: viață, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad
A BĂNCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALĂ SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitale cu termen fies, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50-500 cor. se plătesc la moment in ziua morții întâmplate;
2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reevizite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himef, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ in Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

423 - 115

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

ASIGURATI CONTRA FOCULUI: case, bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

ASIGURATI CONTRA GRINDINEI: grâu, cucuruzul, secara, ovėsul și toate plantele economice!

904 4-20

Cea mai mare fabrică de coase în lume e fabrica „BUR“ a cărei singur și exclusiv reprezentant și vnzător e

WINKLER ȘI GRAUER

Kőbánya, Nr. 24.

Cine vrea să și cumpere o coasă bună și trainică, acela să nu și cumpere coasă, până nu va cere dela firma de sus un catalog ilustrat, ce i se va trimite numai decât gratuit. Lunile de iarnă sunt mai potrivite pentru adunare de comande.

Adunătorilor rabat! Garanța deplină! Serviciu prompt!

Mal multe mit de scrisori de mulțumita și comendare stau la dispoziție on. public. 1 briei de transval 1 fl. 50 cr.

ÎN URMA

au zis deja nenumărați bolnavi cari au întrebuintat *spiritul galic* a lui *Vértes* la boalele cele mai osebite și prin întrebuintarea lui au scăpat de suferințele lor sau cel puțin au scăpat de durerile cumplite. Dacă ai vrea să publici zecile și sutele de mii de scrisori de mulțumita, scrise despre *spiritul galic* al farmacistului *Vértes* de oameni de rind și cu rang din toate părțile lumii, — scrisorile ar umplea o bibliotecă. O broșură, ce conține scrisorile de recunoștință sosite în vremea din urmă, precum și îndrumări cu privire la boalele în contra cărora se poate întrebuinta cu succese *spiritul galic* a lui *Vértes*, îți stă la dispoziție.

Spiritul galic a lui *Vértes* în urma modului deosebit de prepare se întrebuintează cu succes ca leac *compresă* și *ungere*, ce micșorează durerile, mai ales la bolile: *Fodagra*, *reumatism*, *răceală*, *dureri de cap*, *măsele și nervi*, *paraliză*, *scelintiri*, *inflamații* și *buboi*, *dureri de piept* și *grumaz*, și a.; *Ca leac recortor*, ce și și redă puterile e a se recomanda mai ales acelora cari umblă mult, precum: *turiștilor*, *factorilor postali*, *soldaiilor*, *vndătorilor*, *bicicliștilor* ș. a. — *Ca cel mai bun și plăcut cosmetic* servește spre promovarea creșterii *perului* și curățirea capului de mărețe și spre curățirea gurii, căci 5-10 picuri ajung să căpătăm o apă de spălat plăcută și recortoare pentru gură și dinți.

Ca leac intern *spiritul galic* a lui *Vértes* se poate folosi cu mult succes la *spasmuri gastrice*, *diareă*, *colică*, *dureri de cap* și *de stomac*, ca o *beutură recortoare foarte plăcută*, ș. a. m. d. E o adevărată binecuvântare în părțile acele unde nu este apă bună, spre pildă în pusta de jos — deoare-ce căți-va picuri turnați în apă omoară *baccilii*, și fac din apă de nebeut și nesănătoasă, o apă bună și sănătoasă.

Peste tot *spiritul galic* a lui *Vértes* se poate folosi aproape la toate boalele ca leac la îndemână, — cu mult succes. Se poate întrebuinta ca *beutură*, picurând căți-va stropi pe zahăr sau în apă, sau ca *ungvent*, fricționând cu el părțile unde suferi.

Nici o mirare deci dacă toți cei cari au folosit odată acest leac de casă *excellent*, *sigur* și *multilateral* exclamă:

Doresc să am numai *spiritul galic* a lui *Vértes* și nu altul!

Tot din aceste motive *spiritul galic* a lui *Vértes* e lătit că nici un alt leac, nu lipsește aproape în nici o casă — ca ori când să fie la îndemână, e un adevărat *înger pazitor*, și se poate deci căpăta pretutindeni, în toate farmaciile, drogueriile și

Marca înregistrată

spiteriile, în special acolo, unde se află *afize cu marca cunoscută*. Cumpărătorii sunt rugați să ceară *express* *spiritul galic* a lui *Vértes*, căci au obvenit cazuri, când cumpărătorii au căpătat alt *spirit*, așa zis *mai estin*, dară fără nici un efect și putere vindecătoare.

Oare *spiritul galic* a lui *Vértes* în adevăr e mai scump decât celelalte *spirturi* cum pretind mulți vnzători, cari prin vinderea *spirturilor* „mai estine“ câștigă mai mult și pentru aceea vor să înduplece publicul să cumpere astfel de *spirit* „mai estin“. — Aserția asta este cu desăvârșire neintemeiată. Abstăgând dela aceea, că un leac eficace, corespunzător pentru scopul pentru care îl iați, nu-i nici când prea scump, ci scump e numai un leac fără folos, fie acela ori-cât de estin, — *spiritul galic* a lui *Vértes* nici în privința cantității nu-i mai scump, ci tocmai chiar mai estin, decât celelalte soiuri, deși pentru același sumă se dă lichid mai puțin. Din *spiritul galic* a lui *Vértes* se cere anume o *cantitate cu mult mai mică* ca din alte soiuri; spre pildă la fricțiuni din alte soiuri trebuie să iați o lingură de zupă, din *spiritul lui Vértes* însă *ajunge* o linguriță mică; ca să-ți faci o buna apă de gură îți trebuie 5, cel mult 10 picuri din *spiritul galic* a lui *Vértes*, pe când din alte *spirturi* îți trebuie cel puțin de 3 ori atâția. De aceea o sticlă din *spiritul galic* a lui *Vértes*, deși pe lângă același preț capeți o cantitate mai mică, în urma puterii și eficacității sale ține mai mult decât alte soiuri, și e prin urmare *absolut mai estin*.

In *vnzare deschisă* — cu măsura — *spiritul* acesta nu se capătă *niciuri*, ci numai în sticle à 30 fil., 1 cor. și 2 cor. — *Veritabil* e numai *atunci*, dacă pe sticlă sau cutie să află *feraul-marcă de scut* și numele „*Vértes*“.

Spiritul galic a lui *Vértes* e una dintre puținele specialități *ungare*, cari se bucură de un bun renume nu numai în Ungaria, ci și în străinătate. Numai de curind a fost premiat la expozițiile dela

Ostende, Paris, Roma și Londra cu premiile *întâi*, *diplome de onoare*, *cruce de onoare* și *medalie de aur*.

O sticlă simplă din *spiritul galic* a lui *Vértes* impr. cu îndrumarea de lipsă, costă 1 cor., *dublă* 2¹/₂ atâta ca o sticlă simplă 2 cor., o sticlă de probă 30 fil. Se poate căpăta direct la

L. Vértes, farmacia la „Vulturul“, Lugoj, Nr. 346,

car în Arad în farmaciile, drogueriile și spiteriile unde se află placate cu *feraul-marcă* și în special la: Kelemen Földes și Iuliu Tabor, farmacisti, Benó Bauman, Isidor Berger, Ludovic Daimel, Augustin Dürr, Francise Dusek, Carol Ederer, Samuil Guttmann, Anton Korácsny, Iuliu Lazar, E. Löb și Co., Maximilian Politzer, Maurițiu Rothstein și David Weisz; în Aradul-nou la: A. Riegler și Neolau Theiss; în Păncota: Ludovic Barna, Ednieș Beamter, Coloman Dulfek; în Pecica: Emanuel Iritz și Ferdinand Turezky; în Sant-Ana-nouă: Adam Zimmermann.

BETIA.

Cine voește a se mântui de această patimă infamă, să întrebuinteze *remediul în contra beției* care în cele mai multe casuri cu *succes strălucit* s'a probat și pe baza receptului medical în *Apoteca „La Vulturul“ în Lugoj Nr. 346* s'a gătit. 1 dosă 5 cor., 1 dosă dublă care se recere la patima cerbicoasă 8 cor. 80 fil. Franco după primirea prețului.

Remediul D-Tale în contra beției a făcut miracol! Barbatul respectiv s'a vindecat total de beție, și este treaz și diligent, aceasta o putem mulțumi numai D-Tale. Dumnezeu să îi-o respăltoască.
Franz Havlovic, Kruciza.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din *remediul în contra beției*, am voie să mântui pe un bărbat de patima beției. Înainte de 2 ani m'am mântuit pe mine de această patimă imorală și de atunci nu mai beau.
Mathias Hanswirth, Rausenbruck.

Pentru *remediul în contra beției* donat mie, îți exprim cea mai profundă mulțumire, aceasta m'a vindecat de beție; încă odată Vă mulțumesc și Vă rog a-mi trimite o dosă dublă pentru un amic.
George Ranimiroff, Varna.

Prima sticlă din *remediul D-Tale* în contra beției a avut rezultat minunat, te rog a-mi trimite încă o sticlă.
Andreas Hütter, Auschowitz.

Mă grăbesc a Vă mulțumi pentru *remediul în contra beției* trimis, barbatul meu nu bea de 2 luni rachi și eu sunt fericit.
Elise Unterlercher, Bleiberg.

Îți exprim mulțumire pentru *remediul în contra beției* trimis mie.
Franz Burian, Idrbitz.

Te rog să-mi mai trimiți o dosă dublă din *remediul D-Tale* în contra beției și pentru sticla întâia Vă mulțumesc.
Iosef Gaszner, Sonntagsberg.

Remediul D-Tale în contra beției a avut succes miraculos la un bețiv, Vă rog încă o dosă pentru un alt individ.
August Berger, Gaja.